

Nieuwsbrief YEBO-YEBO #2

Na de eerste nieuwsbrief is er veel gebeurd, mooie maar ook lastige dingen. De uitdagingen van de laatste maanden:

Zoals de meeste van jullie wel weten is het mijn ambitie om via dit project de afhankelijkheid van hulp te verminderen. En dat dat lastig zou worden is geen verrassing, ook omdat in Malawi het ophouden van de hand een gewoonte is, maar nog veel meer omdat ik me op een nieuw pad begeef, waarin ik nog veel moet leren. Ondernemerschap is niet voor alle Europeanen een ambitie, en dat geldt voor Afrikanen zeker ook niet. En ondanks alle gesprekken is, 'de blanke' als baas blijven zien, in veel gevallen makkelijker, dan zelf verantwoordelijkheid nemen. Een aantal teleurstellingen van de Malawianen werden door hen opgelost, door mij te bedreigen met een lokale rechtszaak. Dat liep gelukkig met een sisser af. Het maken van de afspraken op papier heeft hierom daarna de hoogste prioriteit gekregen. Dat was en is een belangrijke les geworden, voor alle betrokkenen. Dat gaan we in ieder geval ook eerst doen voor we in Kenia van start gaan.

We hebben uren heen en weer gesteggeld, misverstanden uit de wereld geholpen en tijd en moeite geïnvesteerd om elkaars cultuur beter te kunnen begrijpen. Memoranda of *understanding* zijn getekend door beide *Boards of Trustees*, de meubelmakers van de coöperatie, de leraar en de leerlingen van de school. De *Boards of Trustees* zijn door het vele overleg nu goed in staat de Memoranda aan de leden uit te leggen, ze zijn daarom in het Engels geschreven en in het Tonga vertaald. Er zijn overeenkomsten geschreven, om tot een bindende regelgeving te komen (*Agreements of Constitution*), voor zowel de coöperatie, als voor de school.

Er is weer heel veel en mooi gereedschap in Groningen bij [Gered Gereedschap](#) opgehaald. De organisatie daar, heeft enorm hard gewerkt om de spullen zo goed mogelijk over te dragen. We zijn ook begonnen om het gereedschap met een YEBO-YEBO teken te kenmerken, opdat duidelijk blijft dat het gereedschap geen eigendom van de individuele meubelmakers is.

Oma

Door het plotseling overlijden van mijn Oma, ben ik rond de kerst naar Nederland gevlogen. Ze was 99, dus de schrik was niet heel groot, maar het is toch een grote gebeurtenis. Het zag er een klein tijdje naar uit dat het bezoek van mijn ouders aan Malawi en Kenia vanwege mijn oma zou worden uitgesteld. Door de snelheid van de gebeurtenissen ben ik uiteindelijk gelijk met de geplande reisdatum voor mijn moeder op 1 januari met mijn moeder naar Lilongwe/ Malawi teruggevlogen. Mijn vader heeft ons toen opgehaald op het vliegveld. Hij was al een paar dagen eerder aangekomen.

De reis met mijn ouders door Malawi heeft ons langs een paar inspirerende projecten gevoerd. O.a. een project waarin een echtpaar al 17 jaar bezig is met het ontwikkelen van een bos op een daarvoor volledig droge berg. Nu is het in het bos zo vochtig dat er heel veel paddenstoelen (ook geproefd!) groeien en de vrouwen uit de omgeving dichtbij hout kunnen halen om

op te koken. Hij is timmerman en zo langzamerhand allround bedenker van praktische oplossingen. Zij is goed met autoriteiten omgaan, veel met scholen doen, waardoor ze ook boompjes laten verzorgen door kinderen. Ze zijn nu ook aan het denken over een timmeropleiding. Ze proberen zoveel permacultuur te realiseren en steeds meer van mensen in de omgeving af te nemen en/of hen aan handelaren te koppelen. Het is al met al een staaltje duurzaamheid, waar we erg blij van werden. Ik ga daar een keer stage lopen!

YEBO-YEBO cooperation for carpentry

De coöperatie is bezig met het maken van meubels, kleine stoeltjes voor een nieuwe school.

Deze tafels zijn gemaakt voor een school in Nkatabay. En er is nog een kleine opdracht voor meer kleine krukjes voor 'n andere school in Nkatabay

Het huisje voor de coöperatie, waarin ze werken, is af.

Het wordt nu ik weg ga, heel spannend, of het de coöperatie gaat lukken om zelfstandig door te gaan.

YEBO-YEBO college of carpentry

Er is een nieuwe *Board of Trustees*, die alleen de belangen van het college behartigt. De traditionele wetten en de nieuwe regels lopen in

Afrika een beetje door elkaar. We zijn er nu mee bezig om de school ook op de traditionele wijze in te schrijven. De *local authorities* zijn in ieder geval eenvoudig op onze hand te krijgen met echte merk Coca Cola en Fanta. Sobo-limonadesiroop wordt niet gewaardeerd.

Er zijn nieuwe planken gedroogd hout gekocht. (Wat bijzonder is, want men neemt hier zelden de moeite om hout te drogen). Dit is heel fijn, want de meubels kunnen zo sneller verkocht worden. We zijn bezig met het organiseren van een veiling, om producten te verkopen. Via de *chiefs* zal dit nieuws straks verspreid worden. Dit zal tevens voor meer naamsbekendheid voor de school moeten zorgen.

Vanaf januari is de opleiding twee keer zo lang geworden, namelijk zes maanden, uiteindelijk is de wens dit een jaar te laten zijn. We hebben twaalf studenten voor de volgende termijn. Ook vragen we nu voor het eerst schoolgeld. Dit om meer gemotiveerde leerlingen te krijgen.

Nu gaan we onderweg naar Kenia, een nieuw avontuur tegemoet. Het is fijn dat de in Malawi opgedane leerervaringen in Kenia direct kunnen worden benut.

